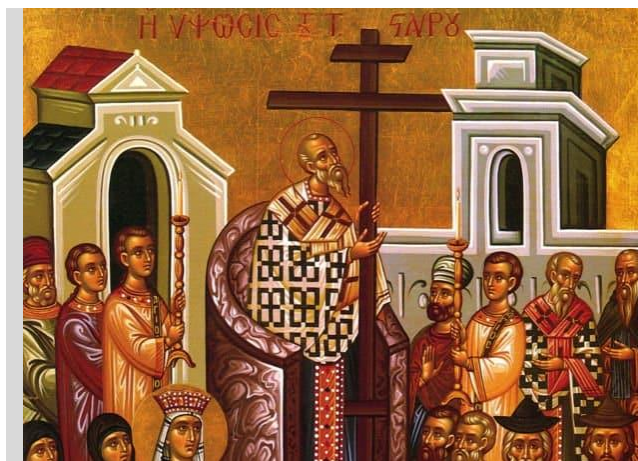

STAUROS

č. 18 september 2023

Informátor gréckokatolíckej farnosti Bratislava - Staré Mesto

slovíčko o SLOVE

Čo mi tým chce Boh povedať? Záhľadný jazyk biblických paradoxov

„Je to prvýkrát, čo sa mi to stalo, keď sa pri zváraní koľajníc objavil kríž. Boh mi tým chce určite niečo povedať, hoci mu v poslednom čase volám každý deň, pretože nemám dobré obdobie.“ Toto bola posledná správa, ktorú na sociálnej sieti zverejnil Michael Zanera. Je jednou z piatich obetí veľkej tragédie na železnici, o ktorej uplynulý týždeň informovali talianske médiá. Len niekoľko minút po začiatku posledného augustového dňa usmrtil vlak železničných pracovníkov, ktorí vymieňali poškodené časti koľajníc na trati Turín - Miláno. Nešťastie, ku ktorému došlo na železničnej stanici Brandizzo, zrejme spôsobila hrubá chyba v komunikácii.

Životne dôležitá otázka

Hoci na celkom inej rovine, komunikácia bola tiež témou posledného postu tridsaťštyriročného zvárača Michaela Zanera, ktorý spolu s textom zverejnil aj krátku nahrávku s obrázkom rozžeraveného kríža na zváraní koľajníc. Nešťastná zhoda okolností pretavila jeho slová do definitívnej ozveny: „Čo mi tým chce Boh povedať?“ Podľa znalca kresťanského Východu kardinála Tomáša Špidlíka mal presne túto otázku pred očami „východný“ človek, keď inšpirovaný Svätým Duchom písal riadky biblických textov. Kým kresťanský Západniar má sklony najprv kriticky skúmať, či to alebo ono sa naozaj v detailoch aj stalo, východný učeník Krista sa pýta ešte o krok ďalej: Čo mi tým chce Boh vlastne povedať? A keďže sa tak pýtali svätopisci, zrejme neuškodí, keď sa popri historicko-kritickej metóde rovnako spýta aj recipient posvätných textov.

Otázka primeranej interpretácie je páľčivejšia najmä pri zdanlivých paradoxoch, medzi ktoré patria aj výroky Ježiša Krista o nasledovaní: „Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma. Lebo kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho.“ (Mt 16,24n) Kontrast, ktorý vznikne pri konfrontácii s každodennou skúsenosťou, asi nemôže byť výraznejší. Na jednej strane počujeme o potrebe presadiť sa v každej životnej oblasti a na strane druhej je tu slovo o sebazapieraní. Provokujú nás prísľuby a návody, ako chytiť život pevne do svojich rúk a zrazu na nás Biblia spustí studenú sprchu slov o strate vlastného života. Západniar sa hneď spýta, či to tak Ježiš naozaj povedal a či náhodou nemal na mysli výlučne svojich súčasníkov. Oprávnená otázka.

Rovnako ako tá ďalšia: A čo mi tým chce Boh asi povedať? Prečo mám zaprieť sám seba, veď ja chcem predsa seba nájsť? Na túto otázku čiastočne odpovedá aj pápež Benedikt XVI. ešte spoza profesorskej katedry: „Človek prichádza k sebe iba tým, že zo seba vychádza.“ Nebezpečenstvo straty seba samého je však odstránené až vtedy, ak pri tomto procese vychádzania dôjdem až k Ježišovi Kristovi, v ktorom je dokonalá jednota oboch – Boha i človeka. Pilátovo „Ecce Homo!“ nadobúda z tohto pohľadu oveľa hlbší význam.

Krčma alebo kláštor? Cieľ môže byť v podstate rovnaký

Americký trapista Thomas Keating, jeden z autorov duchovných cvičení tzv. Modlitby súhlasu, vysvetľuje zapretie seba samého teóriou „dvojakého ja“. Podľa otca Keatinga je našej staré „ja“ vlastne zranené „ja“, pričom zranenia sú často spôsobené tým, keď hľadáme šťastie na nesprávnych adresách. Keď teda Ježiš na začiatku svojej cesty vyzýva: „Kajajte sa a verte evanjeliu!“ (Mk 1,15), znamená to najmä toto: „Zmeňte smer, ktorým kráčate pri hľadaní svojho šťastia.“ Zaprieť seba v podstate znamená nechať sa uzdraviť, teda objaviť svoje „ja“ v intímnom spojení s Bohom. Hoci to znie ako bezproblémové podujatie, opak je pravdou. Naše staré „ja“ si totiž tak ľahko nezbalí kufre, najmä ak nerozoznáme naše skryté motivácie pri dosahovaní šťastia. Otec Keating to ilustruje na príklade mladého človeka, ktorý má záľubu vo vymetaní krčiem. Naplňa ho totiž pocitom krátkodobého, no intenzívneho šťastia, keď môže kumpánov porážať v pití alkoholu. Je uznávaným majstrom v disciplíne, „ako dávať druhých dole.“ Keď ho raz zasiahne televízny príhovor kňaza, rozhodne sa pre zmenu života. Nielenže prestane piť a „dá sa na vieru“, on dokonca po čase vstúpi aj do kláštora. A to do poriadne prísneho, trapistického. Mladík je nadšený a keď neskôr prichádza pôstne obdobie, pustí sa do asketického života ešte prísnejšie, ako ostatní mnísi. Starší bratia postupne chorľavejú a končia na izbách. Nakoniec v refektóriu ostáva pri pôstnej strave celkom sám. A zrazu sa objaví starý známy pocit spokojnosti s jedným rozdielom. Namiesto kumpánov spitých do bezvedomia sú tu teraz mnísi vyhladovaní do bezvedomia. Mladý muž zmenil adresu bydliska, oblečenie, vizáž a spoločnosť, ale ešte nezmenil, nezaprel svoje staré „ja“. Možno aj preto, lebo ho/sa zatiaľ dôkladne nespoznal.

Čo mi tým chce Boh povedať? Možno aj to, že každým dňom som znova bližšie k dramatickej záverečnej bodke svojho života. Preto mi ponúka možnosť žiť dnes tak, aby sa táto bodka mohla zmeniť na dvojbodku. Tajomný paradox zapretia vlastného „ja“ je tak len spôsobom jeho uzdravenia a zvečnenia.

Text bol publikovaný v denníku Štandard.

ZAČALI SME NOVÝ ROK

Na rozdiel od latinského obradu, ktorý svoj cirkevný rok začína prvou adventnou nedeľou, ho byzantský obrad začína prvého septembra. Liturgický rok je pre nás špeciálnym prostriedkom zjednotenia s Kristom. Nepochybne každá Eucharistia nás úzko spája s Kristom, lebo on je „prinášajúci a prinášaný“. Ale v liturgickom roku sme vyzvaní k tomu, aby sme nanovo prežili celý Kristov život: od Vianoc do Veľkej noci, od Veľkej noci do Zostúpenia Svätého Ducha sme nabádaní k tomu, aby sme sa zjednotili s Kristom pri jeho narodení a dospievaní, aby sme sa zjednotili s trpiacim Kristom, so zomierajúcim Kristom, s víťazným Kristom, s Kristom oživujúcim svoju Cirkev. Liturgický rok vytvára Krista v nás, od jeho narodenia až k veľkosti dokonalého človeka.

Nielen spomínanie na udalosti v Pánovom živote v nás vytvára Ježiša Krista... Svätí sú oslávenými údmi Kristovho tela. Ich svätosť je len aspektom, vyžarovaním svätosti samotného Krista. Oslavovať svätého znamená oslavovať osobitnú milosť, ktorá od Ježiša Krista steká na tohto svätého a na nás. Oslavovať svätého znamená oslavovať nášho Pána, ktorý je kontemplovaný z osobitného aspektu, ktorý reprezentuje jeho svätý. Liturgický rok má jeden a ten istý objekt: Ježiša Krista, či už ho kontempľujeme priamo, alebo skrze údy jeho tela.

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 4. - 10. 9. 2023

Pondelok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) * Monika
Utorok	17:00 Sv. liturgia (slovenská) † Tatiana, panychída
Streda	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) * Vasil' s rodinou
Štvrtok	17:00 Sv. liturgia (slovenská) † Pavol, panychída Veľká večiereň s lítiou
Piatok	<i>Narodenie našej presvätej Vládkyne, Bohorodičky Márie, vždy Panny</i> 7:00 Sv. liturgia (slovenská) 16:30 Akatist k Presvätej Bohorodičke 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) * za darcov
Sobota	17:00 Sv. liturgia (slovenská) † Sofia, panychída následne: veľká večiereň
NEDEĽA	PÄTNÁSTA PO PÄŤDESIATNICI, Pred Povýšením, 6. hlas 8:00 Utieren (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) * Mária 10:30 Sv. liturgia (slovenská) 12:00 Sv. liturgia (slovenská) 16:00 Sv. liturgia v Pezinku – Cajle, <i>odpustová slávnosť, myrovanie</i> 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská), následne: večiereň

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 11. - 17. 9. 2023

Pondelok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) † Mária, panychída
Utorok	17:00 Sv. liturgia (slovenská) † Ľubomír, panychída
Streda	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) Veľká večiereň s lítiou
Štvrtok	<i>Povýšenie úctyhodného a životodarného Kríža</i> 7:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 16:30 Akatist k Ježišovi Kristovi 17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Piatok	Presväta Bohorodička Spolutrpiteľka 8:00 Sv. liturgia (slovenská) 16:30 Akatist k Presvätej Bohorodičke 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Sobota	17:00 Sv. liturgia (slovenská) následne: veľká večiereň
NEDEĽA	ŠESTNÁSTA PO PÄŤDESIATNICI, Po Povýšení, 7. hlas - ODPUST 8:00 Utieren (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. liturgia (slovenská) 16:00 Sv. liturgia v Lehniciach 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) následne: večiereň

OZNAMUJEME

- V piatok, **8. 9. 23** slávime veľký (odporúčaný) sviatok **Narodenie našej presvätej Vládkyne, Bohorodičky Márie, vždy Panny (Roždestvo presvjatyja Bohorodicy)**. V predvečer sviatku sa pomodlíme veľkú večiereň s lítiou a požehnaním chlebov a v deň sviatku budeme sláviť dve sv. liturgie, o 7.00 hod. v slovenskom a o 17.00 hod. v cirkevnoslovanskom jazyku. Pred večernou sv. liturgiou sa o 16. 30 hod pomodlíme akatist k presvätej Bohorodičke. V deň sviatku je voľnica.
- Pozývame Vás na modlitebné stretnutie s rozjímaním nad Božím slovom, ktoré bude v piatok, 8. septembra 2023 po večernej sv. liturgii na eparchiálnom úrade.
- V sobotu, 9. septembra bude o 10:00 hod. sláviť sv. liturgiu vladyka Peter Rusnák v Marianke v tamojšej bazilike minor. Táto sv. liturgia je už tradične súčasťou tamojšej odpustovej slávnosti sviatku Narodenia Presvätej Bohorodičky.
- V nedeľu, 10. 9. 23 bude zbierka na Kňazský seminár bl. P.P. Gojdiča v Prešove. Vopred ďakujeme za Vašu podporu nových kňazských povolání v našej cirkvi.
- V nedeľu, 10. 9. 23 budeme o 16. 00 h. sláviť sv. liturgiu v rímskokatolíckom chráme Povýšenia sv. Kríža v Pezinku - Cajle. Bude to zároveň tamojšia odpustová slávnosť, takže po sv. liturgii bude myrovanie a malé občerstvenie.
- Manželstvo v našom chráme chcú uzavrieť *Michal Nespala a Jana Miková*. Kto by vedel o prekážke brániacej uzavretiu ich manželstva, má to oznámiť farskému úradu.
- Vo štvrtok, **14. 9. 23** budeme sláviť náš chrámový sviatok **Povýšenie úctyhodného a životodarného Kríža nad celým svetom**. V predvečer sviatku pomodlíme po sv. liturgii veľkú večiereň a v deň sviatku bude sv. liturgia o 7:00 hod. po cirkevnoslovansky, o 16:30 hod. bude akatist k Ježišovi Kristovi a o 17:00 hod. sv. liturgia v slovenskom jazyku. Pripomíname, že tento sviatok je spojený so zdržanlivosťou od mäsa.
- V piatok, 15. septembra je sviatok Presvätej Bohorodičky Spolutrpiteľky. Budeme sláviť dve sv. liturgie: o 8:00 hod. v slovenskom jazyku a o 17:00 hod. po cirkevnoslovansky. Pred večernou liturgiou sa o 16:30 hod. pomodlíme akatist k Bohorodičke v slovenskom jazyku.
- **Eparchiálna odpustová slávnosť** v našej farnosti bude v **nedeľu, 17. 9. 2023. Sv. liturgia o 12:00 hod. preto nebude**. Po sv. liturgiách bude agapé, na ktoré vás pozývame a súčasne prosíme o zapojenie sa do jeho prípravy v podobe vlastných produktov podľa svojich možností.
- Upozorňujeme, že od začiatku augusta 2023 platia aj na ulici 29. augusta v Bratislave nové pravidlá, ktoré zaviedli poplatky za parkovanie aj počas víkendu. Odporúčame, aby ste v rámci účasti na bohoslužbách v chráme využívali kapacitné možnosti nášho parkoviska vedľa chrámu. *Parkovať zdarma počas víkendu je stále možné na Sasinkovej a Moskovskej ulici, ktoré sa nachádzajú v blízkosti nášho chrámu.*

ĎAKUJEME

- Bohu známa osoba prispela na potreby farnosti sumou 100 €, iná Bohu známa darovala 50 €, a ďalšia, Bohu známa obetovala 100 €. Vyslovujeme vďačné „Pán Boh odmeň!“
- Ďakujeme za upratovanie chrámu rodinám: Mockovej a Žačikovej (26. 8. 23) a rodine Beblavej a Pätoprstej (2. 9. 23)
9. 9. 2023 v rozpise nasledujú: rod. Repická a Rimová
16. 9. 2023 sú na rade rod. Krajňáková a Telepčáková. *Ďakujeme za Vašu službu.*

BLAHOŽELÁME

- V uplynulých dňoch oslávila svoje 50-te narodeniny aktívna veriaca našej farnosti *Monika Dzuřovčinová*, ktorá mnoho rokov obetavo vykonáva službu kantorky nielen v našom chráme, ale aj vo farnosti Komárno spravovanej z Bratislavy. Úprimne ďakujeme, srdečne blahoželáme a vyprosujeme Božie požehnanie na mnoho rokov!

INFORMUJEME

- Detský folklórny súbor Rutheniačik informuje, že aj tento školský rok od. 5. 9. 23 pokračuje vo svojej činnosti zameranej na šírenie rusínskej kultúry. Prihlásiť možno deti od štyroch rokov vyplnením formulára: https://fsruthenia.sk/dfs_rutheniatick

KONTAKT

- **V prípade otázok, sv. spovede alebo iných požiadaviek nás, prosím, kontaktujte:**
osobne: o. Rastislav Čížik, farár, **tel.:** 0911/400 845
e-mail: bratislava@grkatba.sk

o. Stanislav Diheneščík, výpomocný duchovný, **tel.:** 0903/946 717